

O abordare alternativă în tratamentul epilepsiei la pisică – Presentare de caz

An alternative approach to cat's epilepsy treatment – Case report

Liliana Cărpinișan¹, Laura Rațiu², J. Degi¹, Alina Ghișe¹

¹ Faculty of Veterinary Medicine Timișoara

² Clinica veterinară "Bassy" Timișoara

Cuvinte cheie: *pisică, epilepsie, fenobarbital, anemie, homeopatie*

Key words: *cat, epilepsy, phenobarbital, anemia, homeopathy*

Rezumat

Angel, o pisică femelă din rasa British Shorthair, a primit recomandarea de eutanasiere din partea a trei medici veterinari, după ce a manifestat crize de epilepsie începând de la vârsta de șapte luni. Datorită proprietarului și a unui medic veterinar, pisica a supraviețuit mai multor crize epileptice și unui episod de anemie aregenerativă, pentru încă cinci ani de la declanșarea primei crize. Reacția adversă apărută în timpul utilizării fenobarbitalului a impus schimbarea conduitei terapeutice. Suplimentele mineralo-vitaminice și medicația homeopată au îmbunătățit calitatea vieții. Tratamentul alternativ a asigurat cu succes o viață normală pentru Angel, pentru încă un an.

Abstract

Angel, a female British Shorthair cat, would be euthanized at the recommendation of three veterinarians, after she manifested epileptic seizures starting from seven months old. Due to her owner and one veterinarian love and effort, she well passed through many seizures and a non-regenerative anemia episode and she survived for five years from the onset of the disease. The mineral-vitamin supplements improved the life quality for four years and the homeopathic therapy successfully removed the seizures for one more year.

Introducere

Epilepsia este o boala neurologică cronică, dificil de pus în evidență la pisici. Aceasta se datorează suprapunerii cu alte boli secundare, care solicită investigații suplimentare și multă muncă din partea medicului veterinar (3, 5, 6).

În ultima perioadă s-a observat o creștere a numărului de pisici diagnosticate cu epilepsie, fenomen datorat creșterii interesului proprietarilor pentru animalele de companie și a implicării lor în monitorizarea corespunzătoare a acestora.

Lucrarea de față își propune să ofere o alternativă în managementul terapeutic al epilepsiei, cu scopul de a evita eutanasierea, în cazul în care medicația alopatică uzuală nu poate reprezenta o opțiune.

1. Materiale și metode

Angel, o pisică British Shorthair femelă, s-a născut în aprilie 2003, împreună cu alți 7 pui, după o fătare de 13 ore. Toți puii au primit suplimentar hrană super premium timp de două luni. Vaccinările și tratamentele antiparazitare au fost făcute conform protocoalelor uzuale. Angel a locuit în casă, alături de alte 10 pisici și doi câini. A fost o pisică timidă și dominată (foto 1).

Debutul bolii a survenit la vârsta de cinci luni, când pisica manifestat bruxism. În luna ianuarie 2004 Angel a fost sterilizată, iar la patru luni de la acest eveniment a apărut prima criză epileptică. Începând din acest moment, proprietarul a monitorizat cu rigurozitate pisica.

2. Rezultate și discuții

Observarea pisicii a relevat simptome specifice tuturor fazelor cunoscute ale epilepsiei: prodromală, *ictus*, *post-ictus* și *inter-ictus* (3, 5, 6).

În *faza prodromală* pisica a prezentat pentru câteva ore agitație și dromomanie.

Faza de *ictus* a debutat brusc, în timpul somnului (frecvent), și a persistat pentru aproximativ 30 de secunde.

În cazurile în care pisica a fost vigیلă la declanșarea crizei, s-au observat: căderi laterale, masticajii în gol, hipersalivație, nistagmus și contracții tonico-clonice generalizate. Finalul crizelor a fost marcat de incontinență urinară (frecvent) și emisiuni

necontrolate de materii fecale (uneori) și, de asemenea, prostratie (frecvent).

În faza *post ictală* s-a observat revenirea rapidă la starea normală, urmată de o perioadă de aproximativ 30 de minute în care pisica cerea atenție și afecțiune din partea proprietarului.

Pisica a interacționat cu alte pisici și câini din anturaj, a manifestat polidipsie și creșterea apetitului pentru câteva ore și a dormit bine.

În *inter-ictus* Angel era retrasă și timidă, dormea sau observa comunitatea de animale. De asemenea, se spăla, își ascuțea ghearele, consuma apă și hrană, urina și defeca fiziologic. Uneori se juca singură sau cu jucăriile, dar nu îi plăcea să fie ținută în brațe (normal pentru rasa ei).

Pe baza semnelor clinice, a duratei fazelor, a comportamentului dintre crize și a parametrilor hematologici și biochimici (Tabelul 1), patru medici veterinari au pus diagnosticul de epilepsie (idiopatică).

Tabelul 1.

Evidența parametrilor hematologici la pisica Angel

Parametru	UM	Normal*	16.08.2005	03.09.2005	23.09.2005	19.10.2005	19.12.2005	02.02.2009
Hematii	mil/mm ³	6-10	1,91	2,95	2,93	5,73	8,6	10,38
Hemoglobină	g/dl	9.5-15	5	5	5,6	33	14,3	14,3
Hematocrit	%	29-45	17,1	17,3	18,6	33	38,9	50,2
Leucocite	1000/mm ³	5.5-19.5	14,1	1,5	3,8	12,7	16,6	13,19
Trombocite	1000/mm ³	150-600	264	40	0,7	394	155	410
VEM	fl	41-54	90	60	-	58	45	48,4
HEM	pg	13.3-17.5	24,7	17,1	-	17,9	16,7	13,8
CHEM	%	31-36	28	21,6	-	31,1	36,8	28,5
Neutrofile	%	35-75	13	22	64	62	45	76
Limfocite	%	20-55	62	72	28	28	42	17
Monocite	%	1-4	2	4	6	2	1	5
Eozinofile	%	2-12	2	2	2	8	12	2
Bazofile	0-1	0	0	0	0	0	0	0
Reticulocite	%	-	-	1	1	2	2	1
Trigliceride	mg/dl	20-90	-	-	-	-	-	162
Glucoză	mg/dl	70-150	-	-	-	-	-	50
Uree	mg/dl	15-34	16,2	10,4	-	-	17,4	42
Creatinină	mg/dl	0.8-2.3	0,7	0,84	-	-	1,01	1,16
Colesterol	mg/dl	82-218	-	-	-	-	-	172
GPT	U/l	28-76	72,3	68,6	-	-	45	45
Amilazemie	U/l	500-1500	1850	1300	-	-	-	1278
Proteine totale	g/l	59-85	87,2	90,2	-	-	71,6	82,8
Bilirubina directă	mg/dl	0-0.1	-	-	-	-	-	0,01
Bilirubina totală	mg/dl	0-0.4	-	-	-	-	-	0,19
Fosfatasa alcalină	U/l	0-62	16	-	-	-	88	43

* Parent, J.M. (2008)(4)

Conform practicii medicale (3, 6), lui Angel i s-a recomandat fenobarbital, în doză de: 2,5 mg/kgc/q12h.

Creșterea frecvenței crizelor în timpul tratamentului cu fenobarbital a impus mărirea dozei la 3,5 mg/Kg/q12h.

Conform studiilor care evidențiază riscul de apariție a crizelor la animale de companie vaccinate regulat (7, 8), în iunie 2005 s-a luat decizia de a se întrerupe protocolul de vaccinare.

Pentru o perioadă scurtă de timp Angel a primit interferon (pentru imunostimulare) și enrofloxacin (consecutiv unei infecții).

În august 2005 Angel a manifestat astazie, inapetență și dispnee. Valorile hematologice au relevat parametri fiziologici pentru ficat și rinichi, dar și anemie severă (aregenerativă). Ca intervenție de urgență s-a recurs la oxigenoterapie (6-8 ore) și transfuzie (de la un frate). Având în vedere posibilitatea ca anemia să fie din cauza fenobarbitalului (1, 2), medicul veterinar și proprietarul au decis renunțarea la terapia alopată.

După două luni fără fenobarbital, valorile hematologice au revenit la normal (Tabelul 1). Timp de trei ani începând din această etapă crizele epileptice au avut o frecvență de două sau trei pe lună, iar Angel a primit doar supliment mineralo-vitaminic (Natural Cat Daily).

În septembrie 2008 crizele au revenit cu intensitate mai mare și s-a decis începerea unui tratament homeopat, cu o tinctură de plante (Ease-Sure: *Passiflora incarnata*, *Scutellaria laterifolia*, *Hyoscyamus* 30C, *Belladonna* 30 and *Cuprum metallicum* 30C), în doză de 2-3 picături /q12h.

La patru luni de la administrarea medicației homeopate crizele s-au redus, până la dispariția completă. După nouă luni de terapie homeopată Angel și-a redobândit controlul, a fost mai activă, afectivă și participativă.

Din nefericire, în 6 mai 2009 Angel a murit în urma unui atac cerebral.

3. Concluzii

În cazul pisicii Angel, diagnosticată cu epilepsie de la vârsta de șapte luni, declanșarea unui episod de anemie în perioada tratamentului cu fenobarbital a dus la întreruperea terapiei.

Datorită dragostei și dăruirii celor implicați în acest caz, prima opțiune nu a fost eutanasia, ci aplicarea de metode alternative.

Timp de încă cinci ani pisica avut o viață normală doar cu susținere de tip mineralo-vitaminic, iar în ultimul an crizele au dispărut complet sub terapie homeopată.

Având în vedere cele prezentate, se recomandă și abordarea terapiilor alternative ca metodă de prelungire a duratei și calității vieții animalului de companie.

Bibliografie

1. **Berendt, M. (2004).** Epilepsy. In: Clinical neurology in small animals: Localization, Diagnosis and Treatment, Ed. Braund, K.G., International Veterinary Service, Ithaca, New York, USA.
2. **Kojima, S., Nakashima, N., Harada, T., Sasaki, J., Tomita, M., Saka, M., Ishizuka, K., Kawakatsu, H., Yoshida, T., Kosaka, T., Enomoto, A., (2009).** Multiple organ toxicity, including hypochromic anemia, following repeated dose oral administration of phenobarbital (PB) in rats. *The Journal of toxicological sciences*, **34**, 5, 527 – 539.
3. **Pakozdy, A., Sarchahi, A.A., Leschnik, M., Tichy, A.G., Halasz, P., Thalhammer, J.G., (2013).** Treatment and long-term follow-up of cats with suspected primary epilepsy, *Journal of Feline Medicine And Surgery*, **15**, 4, 267 – 273,
4. **Parent, J.M. (2008).** Five Minute Consult Drug Formulary. In: Blackwell's Five-Minute Veterinary Consult: canine and Feline, Edit. Tiley L.P. and Smith F. W. K.Jr. .Wiley- Blackwell Publishing.
5. **Shell, L.G., (1998).** Seizures in cats, *Veterinary Medicine*, **93**, 6, 541-552.
6. **Thomas, W.B, (2012).** Idiopathic epilepsy in dogs and cats, *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, **40**,1, 161-179.
7. www.dogsadversereactions.com/scienceVaccineDamage.html
8. www.squidoo.com/rabiesvaccine#module161852269